

opleiding

Evelyn Citroen: clown met en zonder rode neus

"Ik ben pas op latere leeftijd begonnen de rebel uit te hangen", vertelt Evelyn Citroen. "Ik wilde de ballast kwijt die ik moest meedragen als kind van joodse ouders na de oorlog. Er zit heel veel humor in me, maar dat is altijd onderdrukt. Ik kon thuis niet het vrolijke meisje zijn, want dan zou mijn vader ook vrolijk zijn, iets moeten voelen en dan kwam zijn verdriet naar boven."

Evelyn wilde altijd al iets met kinderen doen en volgde daarom na haar schooltijd een opleiding voor pedagogisch medewerker. Ze had allerlei baantjes, maar uiteindelijk koos ze voor zichzelf. "Ik heb altijd dat kinderlijke gehouden. Daar wilde ik eindelijk aan toegeven door clown te worden.

Ik had al een aantal clownscursussen gedaan, maar ik was nog erg onzeker. Tien jaar geleden las ik iets over de cursus 'The magic art of clowning'. De manier waarop die leraar les gaf sprak me aan, het was écht magisch. Hij heeft mij geleerd verwondering te voelen."

"Ik ben clown omdat ik wezenlijk contact wil maken. Ik doe dat altijd wel, ik maak met iedereen een praatje. Maar als ik een clownsneus opzet, zijn mensen veel toegankelijker. Ik maak net zoveel grapjes zonder die neus, maar dan ben je beperkt. Je gaat niet zomaar iemand z'n tenen kussen. Als clown wel." Volgens Evelyn laat een echte clown zichzelf helemaal zien. "Je hebt lolbroekclowns, maar die zijn oppervlak-

kig. Wat ik geleerd heb in de cursussen is niet zozeer dat je mensen aan het lachen maakt, maar dat je mensen kunt ontroeren door jezelf te zijn. Zo ontstaat de dialoog, het echte contact. Ik heb natuurlijk technieken geleerd. Je laat menselijk gedrag zien, maar je vergroot het uit en dan moeten anderen daarom lachen. Het gaat eigenlijk om heel simpele dingen. Ik speel bijvoorbeeld dat ik niet weet hoe ik mijn schoenen moet aandoen. Dat vinden kinderen zó herkenbaar."

"Mijn doel was om in ziekenhuizen te gaan werken als CliniClown. Ik had gehoord van de stichting De Regenboogboom, die met verhalen en liedjes over het sprookjesachtige Regenboogbos optreedt voor kinderen in ziekenhuizen. Om ervaring op te doen ben ik daar als vrijwilliger gaan werken. Daarna leerde ik Patch Adams kennen, een Amerikaanse arts die als clown werkt met zieke kinderen. Hij gaat jaarlijks met een groep clowns naar Rusland om op te treden in ziekenhuizen, weeshuizen en bejaardentehuizen. Toen hij naar Nederland kwam, heb ik zijn cursus gevolgd. Vorig jaar november ging ik als clown Bijoux mee naar Rusland en deze zomer naar Siberië. Ik hoop dat we volgend jaar naar China kunnen, maar we zijn afhankelijk van donaties. Patch is een enorme inspirator. Hij is geen heilige, maar wel een voorbeeld. Ik vind het heel bijzonder te ervaren dat een ziek kind de pijn even kan vergeten, zomaar kan lachen en ook verdriet kan uiten. Humor en aandacht zijn zo genezend."

Evelyn combineert het werk voor De Regenboogboom met de clownerie. "Dat is een combinatie die precies bij me past. Ik mag eindelijk rebel zijn. Als clown komt het stoute kind in me naar boven. Ik leer in het moment te staan, te improviseren. Ik probeer mensen te helpen dat ook te doen. Als dat lukt, is dat altijd weer een prachtig cadeau." ●

tekst: Renée Citroen
foto : Paul Tolenaar